

Skolverket

Box 4002, 171 04 Solna

e-post: registrator@skolverket.se

Yttrande avseende förslag till förordningsändringar samt nya föreskrifter och allmänna råd om tilläggsbelopp

Diarienummer 2022:1205

Region Gotland (Gotlands kommun) har av Skolverket utsetts till remissinstans för att lämna yttrande över förslag till ändring i skolförordningen (2011:185) och i gymnasieförordningen (2010:2039) samt förslag till föreskrifter och allmänna råd om tilläggsbelopp för extraordinära stödåtgärder. För yttrandet ansvarar barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden inom Region Gotland. Kommentarer till yttrandet är sammanställda utifrån utvalda delar av remissen.

Yttrande

Utgångspunkten är att elever ska behandlas lika oavsett om den skolenhet där de går är en kommunal eller fristående skola, och regelverket ger förutsättningar för att en individuell bedömning görs av varje elevs unika situation och behov. För kommunerna så kommer förslagen till förordningsändringar underlätta denna svåra bedömning på individnivå då förslagen till innehåll är mer detaljerade och mer beskrivande, särskilt gällande begrepp som extraordinära stödåtgärder.

Även om avsikten med förslagen inte är att göra en uttömmande uppräkningslista av stödåtgärder så kommer utformningen ändå att underlätta en viss kategorisering och övergripande jämförelse. Detta bör leda till att både hanteringen och bedömningen av ansökningar gällande tilläggsbelopp blir både förenklat och mera likvärdigt, vilket i sin tur kommer att leda till effektivisering samt ett mera rättssäkert beslutstagande. Tydligare föreskrifter om tilläggsbelopp bör dessutom bidra till mindre resurskrävande administration för kommunerna, men även till ett minskat antal överklaganden, och således till mindre belastning på rättsväsendet i Sverige.

Förslaget till en ny paragraf, 14 kap. 8 a § skolförordningen samt 13 kap. 7 a § gymnasieförordningen, syftar till att förtydliggöra vad som ska avses med begreppet extraordinära stödåtgärder. Region Gotland delar Skolverkets problembild och instämmer med att detta bidrar till en mera likvärdig bedömning vilket kan underlätta både vid ansöknings- och beslutsförfarandet. Inte sällan handlar överklagande gällande tilläggsbelopp om vad som avses med begreppet extraordinära stödåtgärder

samt vilka stödåtgärder som redan bör tillgodoses inom ramen för det beslutade grundbeloppet.

Skolverkets förslag på att lyfta ur, samt bredda, innehållet på vad extraordinära stödåtgärder kan avse i skolförordningen (14 kap. 8 a § andra stycket) och i gymnasieförordningen (13 kap. 7 a § andra stycket) skapar en bättre överblick över åtgärderna och en ökad tydlighet i regelverken. Gällande beskrivningen att stödåtgärderna görs i syfte att skapa särskilt små elevgrupper med hög lärartäthet så vill Region Gotland göra följande inlägg: Beskrivningen i Skolverkets förslag på små elevgrupper kan förväxlas med andra former av mindre grupper av elever på skolenheterna i Sverige. Det finns redan idag olika smågrupper som kan vara en del av en anpassning för den enskilda eleven. Här kan det uppstå en gränsdragningsproblematik vid bedömning om smågruppen är en del av en extraordinär stödåtgärd eller del av en vanlig anpassning. Detta kan innebära en ökning av tilläggsbeloppsansökningar för kommunerna som dessutom kan komma att bli svårbedömda.

Det är bra att Skolverket i förslagen klargör att behovet av extraordinära stödåtgärder även kan bero på långvarig skolfrånvaro. Det finns en uppfattning hos många skolenheter att långvarig skolfrånvaro inte är ett skäl att söka tilläggsbelopp. Klargörandet kan få den mereffekt att den långvariga skolfrånvaron på skolenheterna åskådliggörs och kartläggs bättre. Detta är behövligt då långvarig skolfrånvaro är ett växande problem och alla insatser är nödvändiga. Däremot behöver begreppet ”långvarig frånvaro” preciseras för att tydliggöra var gränsen går för att undvika godtycklighet, i synnerhet då begreppet ”frånvaro” inte är specifikt reglerat i skollagen. Långvarig frånvaro, och således bedömningen om det är en extraordinär stödåtgärd eller inte, kan komma att bedömas väldigt olika mellan kommunerna då sådan specificering saknas.

Förslaget till ny bestämmelse, 14 kap. 8 b § skolförordningen och 13 kap. 7 b § gymnasieförordningen samt regleringen i 3 § myndighetsföreskrifterna, är välkommet. Bland annat förslaget om att uppgifter gällande kostnadsberäkning för de extraordinära stödåtgärderna ska lämnas av den enskilda huvudmannen vid ansökan. Även om ett ärende ska utredas i den omfattning som dess beskaffenhet kräver så är det inte alltid självklart vilka uppgifter som behövs och som ska lämnas av den huvudman som ansöker om tilläggsbelopp för extraordinära stödåtgärder. Uppgiftsinlämnande är därför med stor sannolikhet väldigt varierande mellan kommunerna. Ett kvalificerat antagande är att kommunerna därav är otydliga kring vilka uppgifter som behövs för att göra en rättvis bedömning kring en ansökan om tilläggsbelopp, vilket i sin tur leder till en utdragen administrativ process både för kommunerna och för de enskilda huvudmännen. Med en tydligare reglering, så långt det är möjligt utan en alltför uttömmande uppräkningslista, och med stöd från Skolverket så är bedömningen att ansökningsprocessen kommer att förbättras både för kommunerna och för de enskilda huvudmännen.

Gällande bestämmelsen som reglerar bestämmandet av tilläggsbeloppet, 5 § myndighetsföreskrifterna, så instämmer Region Gotland i Skolverkets bedömning kring att det är de faktiska kostnaderna för de extraordinära stödåtgärderna som ska ersättas. Region Gotland använder idag ett sådant förfarande vid bestämmandet av tilläggsbeloppets storlek samt att beloppet ska vara skäligt. För detta görs jämförelse med vad motsvarande stöd hade kostat i den egna kommunen.

Sammanfattningsvis så tillstyrker Region Gotland förslagen till förordningsändringar eftersom bedömningen är att förändringarna blir vägledande och underlättar för att barn och elever, vilka har ett omfattande behov av särskilt stöd, får det stöd de behöver och har rätt till. Förslagen bidrar även till att skapa en likvärdighet över hela landet vid bedömningen av en elevs individuella behov.

Oscar Lindster

Ordförande
Barn- och utbildningsnämnden
Region Gotland

Rolf Öström

Ordförande
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Region Gotland